

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.411.002.03.2015

R/15/001

UNK 36399/15

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

R/15/001 – Zdolność małych gmin z terenu województwa podlaskiego do wykonywania zadań publicznych

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku

Kontroler

Janusz Zawirski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91505 z dnia 5 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Gminy Szumowo (zwany dalej „Urzędem”)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Jarosław Cukierman – Wójt Gminy Szumowo (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Gmina w latach 2011–2014 zaspakajała podstawowe, zbiorowe potrzeby wspólnoty w zakresie wybranych sfer życia, tj.: infrastruktury wodociągowej, drogowej i sportowej, oświaty i wychowania, pomocy społecznej, kultury i dziedzictwa narodowego, sieci teleinformatycznej oraz usług e-urząd. Zadbano także o stosunkowo dobrą kondycję finansową gminy poprzez utrzymanie właściwego poziomu zadłużenia w odniesieniu do dochodów budżetowych, wielkości kosztów obsługi zadłużenia w stosunku do dochodów ogółem oraz zobowiązań. Należy jednak zaznaczyć, że udział wydatków inwestycyjnych do dochodów własnych gminy i wydatków ogółem w latach 2011–2013 stale malał. W 2011 roku wynosił on bowiem odpowiednio 31,8% i 14%, a w 2013 roku – jedynie 11,1% i 6,4%. Dopiero w 2014 roku uzyskano nieznaczny wzrost tych wskaźników w porównaniu do roku poprzedniego, osiągając poziom 18,2% w stosunku do dochodów własnych i 8,1% do wydatków ogółem. Tak więc potencjał możliwości inwestycyjnych Gminy – w kontekście uzyskiwanych dochodów własnych i aktualnej sytuacji finansowej – nie był w pełni wykorzystany. Tym bardziej, że w latach 2013–2015 (I kwartał) nie podjęto działań zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje infrastrukturalne, dotyczące na przykład poprawy gospodarki ściekowej, czy stanu technicznego dróg gminnych. W konsekwencji odnotowano spadek tych wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca z 386 zł w 2011 roku do 177 zł i 239 zł w latach 2013–2014.

Polityka finansowa Gminy umożliwiła w podstawowym zakresie realizację zadań publicznych, w tym również coroczne dofinansowanie środkami własnymi zadań oświatowych. Niemniej jednak tylko w przypadku szkół podstawowych uzyskano podobny poziom średnich ocen z egzaminów zewnętrznych jaki osiągnęto w powiecie zambrowskim i w województwie podlaskim. W gimnazjum natomiast, mimo prowadzenia zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i kół zainteresowań z poszczególnych przedmiotów (w ramach dodatkowych dwóch godzin w tygodniu), średnia ocen w latach 2013–2014 w porównaniu do 2012 roku uległa znacznemu pogorszeniu. W 2012 roku z języka polskiego i angielskiego uzyskano bowiem odpowiednio wynik „średni” i „wyżej średni”, a z historii i wiedzy o społeczeństwie, matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych – „wysoki”. Tymczasem w latach 2013–2014 wyniki egzaminów z języka polskiego i angielskiego obniżyły się do poziomu – „niżej średni”, a z pozostałych trzech przedmiotów – „średni”.

W celu przeciwdziałania niekorzystnym warunkom rozwoju Gminy, stwarzano dogodniejsze warunki do prowadzenia różnorodnej działalności gospodarczej, poprzez ustalanie niższych stawek podatków i opłat lokalnych, co – w ocenie Wójta – pozwoliło na utrzymanie liczby podmiotów gospodarczych i gospodarstw rolnych na dotychczasowym poziomie, mimo

tendencji spadkowych w innych gminach. Podjęto także działania w celu racjonalizacji kosztów funkcjonowania Urzędu, zmniejszając z 28 do 25 liczbę pracowników administracyjnych. Realizację powyższych zadań powierzono pracownikom merytorycznym, posiadającym wymagane doświadczenie i kwalifikacje zawodowe. W rezultacie do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga na jego funkcjonowanie, z czego można wnosić, iż standard świadczonych usług był zadawalający.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca także uwagę na nieprawidłowości i inne negatywne zjawiska stwierdzone w trakcie kontroli:

1. Nie prowadzono ewidencji zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe i przydomowych oczyszczalni ścieków, w celu kontroli częstotliwości i sposobu ich opróżniania, mimo obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 3 pkt 1-2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹. Nie podjęto także wystarczających działań zmierzających do poprawy stanu gospodarki ściekowej. Ograniczono się jedynie do dofinansowania w latach 2011–2014 (kwotą 270,2 tys. zł) zakupu i montażu 91 przydomowych oczyszczalni (na 1.345 domów), co było działaniem niewystarczającym, tym bardziej, iż nie posiadano rozeznania potrzeb w tym zakresie oraz stanu technicznego szamb przydomowych, w których gromadzono ścieki.
2. Pogorszeniu uległ stan techniczny dróg gminnych w porównaniu do końca 2010 roku, co może świadczyć o niewystarczających nakładach inwestycyjnych na ten cel.
3. Wójt Gminy nie opracował projektu gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii² oraz nie podejmowano działań zmierzających do rozpoznania potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Uznano bowiem, że funkcjonujące na terenie Gminy dwa niepubliczne ośrodki zdrowia w pełni zaspakajają potrzeby mieszkańców w tym zakresie.
4. Rada Gminy nie podjęła uchwały określającej wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy Szumowo, co było sprzeczne z wymogami w art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W konsekwencji Wójt Gminy 10 stycznia 2014 r. i 16 stycznia 2015 r. podpisał umowy na wyłapywanie bezdomnych psów na terenie Gminy Szumowo z właścicielem schroniska, który nie posiadał zezwolenia Wójta, ustalającego wymagania na prowadzenie takiej działalności, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy.
5. Nie zdołano zwiększyć liczby mieszkańców korzystających z Biblioteki Gminnej w Szumowie. Liczba jej potencjalnych klientów w 2011 roku wynosiła zaledwie 5,5%, a w 2014 roku – 5,4%.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ogólna charakterystyka gminy

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011–2014 w gminie Szumowo liczba zameldowanej ludności utrzymywała się na zbliżonym poziomie odpowiednio: 5.031, 5.025, 5.040 i 5.029 osób³. Stabilne były również relacje w poszczególnych grupach wiekowych: od 21,1% do 21,3% ogółu ludności w wieku przedprodukcyjnym⁴, od 61,9% do 62,1% w wieku produkcyjnym⁵ i od 16,6% do 16,9% w wieku poprodukcyjnym⁶. W odniesieniu do 2000 roku liczba osób zameldowanych nieznacznie wzrosła (o 0,7%)⁷, natomiast zaszyły zmiany

¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.

³ Według Urzędu Statystycznego w Białymstoku w latach 2011–2013 w gminie Szumowo było odpowiednio: 5.001, 4.982 i 4.978 mieszkańców. Spośród osób zameldowanych na terenie Gminy w latach 2011–2014 kolejno: 77, 109, 127 i 113 osób wymeldowało się na pobyt czasowy w innych regionach Polski.

⁴ W wieku przedprodukcyjnym było odpowiednio: 1.061, 1.068, 1.071 i 1.073 osób.

⁵ W wieku produkcyjnym było odpowiednio: 3.122, 3.113, 3.123 i 3.122 osób.

⁶ W wieku poprodukcyjnym było odpowiednio: 848, 844, 846 i 834 osób.

⁷ Liczba osób zameldowanych wzrosła z 4.995 w 2000 roku do 5.029 w 2014 roku.

w poszczególnych grupach wiekowych: o 20,6%⁸ zmniejszyła się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i o 3,3%⁹ liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zaś o 12,3%¹⁰ zwiększyła się liczba osób w wieku produkcyjnym. Z informacji zebranych przez Urząd wynika, że na koniec marca 2015 roku na terenie Gminy faktycznie mieszkało 4.016 mieszkańców (pozostali przebywali za granicą lub w innych regionach Polski).

W latach 2011–2014 w Gminie wzrosła ilość domów jednorodzinnych o 2,3%¹¹. Gmina posiadała dziewięć mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 527 m², a w latach 2011–2012 również trzy lokale socjalne o łącznej powierzchni 97 m², które sprzedano w 2013 roku. W 2011 roku oraz w latach 2013–2014 Gmina wypłaciła odpowiednio: 15, siedem i osiem dodatków mieszkaniowych dla pięciu osób na łączną kwotę 4.974 zł (w 2012 roku dodatków nie wypłacano). W 2000 roku wypłacono zaś dodatek mieszkaniowy jednej osobie (118 zł).

Stwierdzono też, że:

- odsetek pracujących na 1000 mieszkańców wynosił w latach 2011–2013 kolejno: 141, 130, 135 (brak danych za 2014 rok),
- odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w latach 2011–2014 odpowiednio: 63,6%, 63,7%, 62,8%, zaś liczba podmiotów w rejestrze Regon na 10 tys. mieszkańców : 864, 868, 883¹²,
- w latach 2011–2014 udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił: 7,2%, 7,7%, 7,1% i 6%,
- dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy w latach 2011–2014 wynosiły kolejno: 2.417 zł, 2.829 zł, 2.959 zł i 2.778 zł, z tego dochody własne – 1.211 zł, 1.358 zł, 1.587 zł i 1.3011 zł, subwencje – 737 zł, 946 zł, 944 zł i 976 zł, dotacje – 470 zł, 525 zł, 427 zł i 501 zł,
- wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły w kolejnych latach objętych kontrolą: 2.765 zł, 2.758 zł, 2.768 zł i 2.917 zł, z tego majątkowe (głównie inwestycyjne) – 386 zł, 290 zł, 177 zł i 239 zł,
- zadłużenie na jednego mieszkańca wyniosło w latach 2011–2014: 318 zł, 229 zł, 109 zł i 199 zł,
- na terenie gminy dominowała sieć dróg powiatowych; dróg tych było 0,5 km na km² powierzchni gminy (141 km²), z tego od 0,47 do 0,48 km/km² o nawierzchni bitumicznej; dróg gminnych było 0,35 km/km², z tego od 0,26 do 0,27 km/km² o nawierzchni bitumicznej,
- do centralnej ewidencji działalności gospodarczej wpisano w latach 2011–2014 odpowiednio: 23, 23, 21 i 18 podmiotów gospodarczych, a wykreślono: 27, 19, 19 i 18,
- funkcjonował jeden turystyczny obiekt noclegowy (z 42 pokojami) oraz dwa boiska sportowe, w tym jedno w Szumowie z bieżnią i trybunami na 300 miejsc.

(dowód: akta kontroli str. 5-20 , 63,108 i 114)

2. Zasoby kadrowe Urzędu i koszty jego funkcjonowania

Opis stanu faktycznego

Spośród 23 pracowników merytorycznych Urzędu, dwóch zajmowało się podatkami gminnymi, dwóch zagospodarowaniem przestrzennym i inwestycjami oraz dwóch ochroną środowiska. Posiadali oni wykształcenie zgodne z wymogami określonymi w załączniku nr 3, tabeli IV F rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych¹³. Pięciu z nich miało wykształcenie wyższe, w tym jeden wykształcenie wyższe kierunkowe (w zakresie gospodarki przestrzennej). Pozostali posiadali wykształcenie w zakresie zarządzania, administracji, rolnictwa i ekonomii, które nie było związane bezpośrednio z zakresem wykonywanych zadań. Szósty

⁸ Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się z 1.352 w 2000 roku do 1.073 w 2014 roku.

⁹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym zmniejszyła się z 863 w 2000 roku do 834 w 2014 roku.

¹⁰ Liczba osób w wieku produkcyjnym wzrosła z 2.780 w 2000 roku do 3.122 w 2014 roku.

¹¹ Liczba domów jednorodzinnych wzrosła z 1.315 w 2011 roku do 1.345 w 2014 roku, a średnia powierzchnia mieszkalna wynosiła 140 m².

¹² Brak danych za 2014 rok.

¹³ Dz. U. z 2014, poz. 1786.

pracownik, zajmujący się ochroną środowiska, posiadał natomiast tytuł technika budowlanego. Wszyscy analizowani pracownicy – ze stażem na zajmowanych stanowiskach od czterech do 22 lat – ukończyli (od jednego do sześciu) szkolenia tematycznie, zgodne z zakresem realizowanych zadań. (dowód: akta kontroli str. 21-22)

Na wydane w latach 2011–2014 decyzje podatkowe (w kolejnych latach: 2.190, 2.218, 2.205 i 2.191, w tym: 90, 122, 90 i 95 na wniosek podatnika) nie wniesiono odwołań. Nie było także protestów i odwołań w udzielonych 24 zamówieniach publicznych na łączną wartość 7.313,2 tys. zł. Natomiast spośród 124 decyzji o ustaleniu warunków zabudowy wydanych w tym okresie, trzy zaskarżono do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łomży. Dwie z tych decyzji SKO utrzymało w mocy, a jedną uchylilo. Uchylona decyzja (z 31 grudnia 2012 r.) dotyczyła braku zgody na budowę budynku mieszkalnego na terenie zrekultywowanym po wyrobisku kruszywa w miejscowości Wyszomierz Wielki. Zdaniem Wójta, wydanie decyzji pozytywnej byłoby sprzeczne z kierunkiem rekultywacji i zagospodarowania terenu, określonym w decyzji Starosty Zambrowskiego z 17 kwietnia 2012 r. SKO decyzją z dnia 22 lutego 2013 r. uchylila zaskarżoną decyzję w całości. W uzasadnieniu wskazano, że z ww. decyzji Starosty nie wynikają żadne ograniczenia o charakterze materialno-prawnym w zabudowie nieruchomości. W dniu 8 maja 2013 r. Wójt wydał decyzje ustalającą warunki zabudowy, zgodną ze złożonym wnioskiem.

(dowód: akta kontroli str. 23-24 i 31-33)

Analiza terminowości wydanych w latach 2013–2014:

- 20 (spośród 185) decyzji podatkowych¹⁴ wykazała, że trzy z nich wydano z przekroczeniem od dwóch do sześciu dni jednomiesięcznego terminu, określonego w art. 139 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁵,
- 12 (spośród 61) decyzji o ustaleniu warunkach zabudowy wykazała, że w jednym przypadku (dotyczącym decyzji Nr GPI.6730.34.2013 z 17 stycznia 2014 r. w sprawie rozbudowy budynku inwentarskiego oraz budowy garażu w miejscowości Pęchratka Polska) o cztery dni przekroczone 60-dniowy termin wydania decyzji, określony w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 25-28)

W latach 2011–2014 do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga, natomiast 23 stycznia 2012 r., za pośrednictwem Wójta, wpłynęła skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku na bezczynność Wójta w sprawie nierozpatrzenia wniosku Stowarzyszenia Liderów lokalnych Grup Obywatelskich w Warszawie o udzielenie informacji publicznej. Postanowieniem WSA z 24 maja 2012 r. umorzono postępowanie ww. sprawie, ponieważ wykazano, że przedmiotowy wniosek nie wpłynął na pocztę elektroniczną Urzędu (10 maja 2012 r. skarżący wycofał skargę).

(dowód: akta kontroli str. 29)

W latach 2011–2014 koszty zatrudnienia pracowników Urzędu (od 1.724,2 tys. zł w 2011 roku do 2.099,3 tys. zł w 2014 roku), w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy wyniosły odpowiednio: 343 zł, 387 zł, 383 zł i 417 zł, zaś koszty utrzymania Urzędu – 396 zł, 443 zł, 435 zł i 477 zł, a koszty obsługi Rady Gminy – 18 zł, 20 zł, 20 zł i 21 zł. Wzrost kosztów zatrudnienia pracowników Urzędu w latach 2012–2014 w stosunku do 2011 roku wynikał głównie ze wzrostu wynagrodzenia o 10% w 2012 roku i kolejne 4% w 2013 roku oraz wypłaty odprawy dla poprzedniego wójta i jednego pracownika wraz z ekwiwalentami za urlopy wypoczynkowe w łącznej kwocie 98 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Urząd od 2011 roku posiada elektroniczną skrzynkę podawczą, na elektronicznej platformie usług dla administracji publicznej – EPUAP, umożliwiającą załatwianie spraw urzędowych za pośrednictwem Internetu. Natomiast przedstawiciele podmiotów publicznych mogą mieszkańcom gminy bezpłatnie udostępniać swoje usługi w postaci elektronicznej. Na ww. skrzynkę podawczą obywatel może wnieść każdą sprawę, opatrując ją elektronicznym

¹⁴ Poddane analizie decyzje podatkowe dotyczyły: umorzenia podatku (12), przyznania ulgi inwestycyjnej (4), rozłożenia zobowiązania podatkowego na raty (1), odroczenia łącznego zobowiązania pieniężnego (1) i przyznania ulgi z tytułu zakupu gruntów (2).

¹⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.

podpisem kwalifikowanym lub profilem zaufanym, w tym podanie, wniosek lub skargę. Aktualnie dostęp do elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu posiada pięciu pracowników. Ponadto w 2014 roku – w ramach realizacji projektu pn. „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego” – kosztem 44.549 zł (z tego 37.867 zł ze środków Unii Europejskiej i 6.882 zł wkładu własnego Gminy) wdrożono elektroniczne usługi dla ludności, które od 1 kwietnia 2015 r. zapewniają możliwość załatwienia spraw przez mieszkańców gminy drogą elektroniczną, na platformie Cyfrowego Urzędu Wrót Podlasia. Do 30 kwietnia 2015 r. nikt z obywateli nie skorzystał z ww. możliwości.

(dowód: akta kontroli str. 69, 118-119 i 121-124)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przy wydawaniu niektórych decyzji administracyjnych w Urzędzie nieznacznie przekraczano obowiązujące terminy. Spośród 20 analizowanych decyzji podatkowych, dotyczących umorzenia podatku trzy wydano od dwóch do sześciu dni po terminie, zaś spośród 12 sprawdzanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy – jedną wydano z czterodniowym opóźnieniem.

(dowód: akta kontroli str. 25-28)

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że opóźnienia w wydaniu trzech decyzji podatkowych były spowodowane nagromadzeniem innych, bardzo ważnych i terminowych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 134)

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji wyjaśnił, że wydanie jednej decyzji o ustaleniu warunków zabudowy z czterodniowym opóźnieniem wynikało ze złożoności sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 59)

Ocena cząstkowa

Gmina zapewniła środki na realizację zadań publicznych, których wykonanie powierzyła pracownikom posiadającym wymagane kwalifikacje zawodowe. Od 2011 roku mieszkańcom umożliwiono załatwianie spraw urzędowych za pośrednictwem Internetu, poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą. Poziom i zakres świadczonych usług był zadawalający, co potwierdza brak skarg i wniosków na pracę Urzędu. Nieznaczne przekroczenie terminu wydania czterech decyzji administracyjnych nie miało bezpośredniego wpływu na ocenę sprawności funkcjonowania Urzędu.

3. Stopień zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy w latach 2011–2014

Opis stanu
faktycznego

3.1 Wybrane wskaźniki realizacji usług publicznych¹⁷

W Gminie w latach 2011–2014 systematycznie rosła ilość wydawanych dowodów osobistych, odpowiednio: 241, 273, 378 i 554. Skutkowało to zmniejszeniem kosztu wydania jednego dowodu odpowiednio: 31,30 zł, 38,30 zł, 30,20 zł i 24,20 zł (wzrost jednostkowego kosztu w 2012 roku wynikał z otrzymania nagrody jubileuszowej przez pracownika realizującego zadanie).

(dowód: akta kontroli str. 34)

Liczba uczniów w szkołach podstawowych wynosiła w kolejnych latach objętych kontrolą: 402, 409, 399 i 386, zaś w gimnazjum – 157, 157, 158 i 166. Wszyscy uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych (kolejno: 61, 52, 64 i 43) i gimnazjum (53, 46, 54, i 56) ukończyli terminowo naukę w tych szkołach. Średni koszt przypadający na jednego ucznia szkoły podstawowej wynosił odpowiednio: 8.649 zł, 8.999 zł, 8.757 zł i 8.983 zł, zaś na jednego ucznia gimnazjum: 7.658 zł, 8.389 zł, 9.435 zł i 8.776 zł. Wszystkim uczniom zamieszkałym poza siedzibą szkoły (264 w 2011 roku, 265 w 2012 roku, 267 w 2013 roku i 271 w 2014 roku) zapewniono bezpłatne dowożenie. Maksymalna odległość dowożenia uczniów do szkoły podstawowej wynosiła 15 km (na trasie Srebrny Borek – Szumowo), a czas przejazdu w jedną stronę tą trasą – 25 minut. Koszty dowozu jednego ucznia w okresie

¹⁷ Wskaźniki realizacji usług publicznych odnoszące się do kosztów jednostkowych oraz wskaźników niezadowolenia opracowano na podstawie publikacji Wiesława Wańkowicza pt.: *Wskaźniki realizacji usług publicznych* (materiał metodyczny, styczeń 2004 r.). Do analizy przyjęto następujące zadania: wydawanie dowodów osobistych, organizacja szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, prowadzenie bibliotek, zarządzanie drogami publicznymi i ich utrzymanie oraz dostawa wody.

objętym kontrolą rosły i wynosiły w kolejnych latach: 1.605 zł, 1.862 zł, 2.019 zł i 2.016 zł. Powodem wzrostu było zwiększenie stawki za jeden kilometr dowożenia uczniów z 6,70 zł w latach 2011–2012 do 7,31 zł w 2013 roku i 7,54 zł w 2014 roku (wykonawców wyłaniano w trybie przetargu nieograniczonego). Powierzchnia sal lekcyjnych przypadająca na jednego ucznia w analizowanym okresie w szkołach podstawowych mieściła się w przedziale od 5,4 m² do 5,8 m², a w gimnazjum od 3,7 m² do 3,8 m².

(dowód: akta kontroli str. 35-40)

Koszty operacyjne gminnej biblioteki wyniosły w latach objętych kontrolą: 153,8 tys. zł, 162,4 tys. zł, 182,2 tys. zł i 188,6 tys. zł. Stały wzrost tych kosztów wynikał przede wszystkim ze wzrostu wydatków ponoszonych na zakup książek (z 4 tys. zł i 3,8 tys. zł w latach 2011–2012 do 6,9 tys. zł i 6,7 tys. zł w latach 2013–2014) oraz wzrostu wynagrodzeń trzech pracowników (z 98,7 tys. zł w 2011 roku do 118,6 tys. zł w 2014 roku). Średni koszt jednego wypożyczenia książki wynosił w latach 2011–2014: 36,60 zł, 33,80 zł, 41,40 zł i 35,60 zł, zaś wskaźnik wielkości księgozbioru w stosunku do potencjalnie obsługiwanych mieszkańców w wieku powyżej sześciu lat (4.623 w 2011 roku, 4.609 w 2012 roku, 4.614 w 2013 roku i 4.601 w 2014 roku) nieznacznie wzrastał i wyniósł kolejno: 3,7, 3,8, 3,9 i 4,0.

(dowód: akta kontroli str. 5-8 i 41-42)

Długość dróg gminnych (bez dróg dojazdowych) nie uległa zmianie w okresie objętym kontrolą i wynosiła 49,659 km, z tego o nawierzchni bitumicznej było 37,188 km (75%) w latach 2011–2013 i 38,388 km w 2014 roku (77,4%). Natomiast roczny koszt utrzymanie jednego kilometra drogi gminnej w latach 2011–2014 wynosił 20.506 zł, 16.738 zł, 16.979 zł i 18.306 zł.

(dowód: akta kontroli str. 17-18 i 43)

Koszty operacyjne pozyskania, uzdatniania i dostarczenia wody mieszkańcom Gminy wyniosły w latach objętych kontrolą kolejno: 1.053,2 tys. zł, 1.865,6 tys. zł, 928,4 tys. zł i 807,5 tys. zł. Wyższe koszty w latach 2011–2012 w stosunku do lat 2013–2014 wynikały z budowy w tym okresie stacji uzdatniania wody w Szumowie (za 1.325,0 tys. zł). Koszty pozyskania jednego m³ wynosiły w tym okresie natomiast: 2,19 zł/m³, 3,92 zł/m³, 2,08 zł/m³ i 1,86 zł/m³. Przy czym odpłatność za m³ dostarczonej wody dla każdego odbiorcy w 2011 roku wynosiła 2,26 zł, a w latach 2012–2014 – 2,36 zł.

(dowód: akta kontroli str. 46)

Do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga, czy wniosek dotyczący wymienionych wyżej obszarów działania Gminy. Na sesjach Rady Gminy¹⁸ nie zgłaszano również uwag i zastrzeżeń dotyczących realizacji ww. zadań, poza wysokimi kosztami dowożenia uczniów i utrzymania dwóch z pięciu szkół podstawowych.

(dowód: akta kontroli str. 29 i 125)

3.2 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury

3.2.1 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Odsetek ludności korzystających z sieci wodociągowej w latach 2011–2013 według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Białymstoku wynosił 88,9%, natomiast według gminnej ewidencji odbiorców wody był on większy i wynosił w latach 2011–2014 odpowiednio: 97,85%, 98,20%, 98,20% i 98,65%. W Gminie nie funkcjonowała natomiast sieć kanalizacyjna. Dla porównania na koniec 2013 roku w powiecie zambrowskim z sieci wodociągowej korzystało 93,2% ludności, a z sieci kanalizacyjnej – 53,6%.

W okresie objętym kontrolą zrealizowano trzy zadania inwestycyjne, dotyczące budowy nowych odcinków sieci wodociągowej o łącznej długości 1.234 m, które umożliwiły podłączenie do niej kolejnych 40 mieszkańców (do podłączenia pozostało jeszcze 16 domów zamieszkałych przez 68 mieszkańców).

(dowód: akta kontroli str. 47)

Wójt Gminy wyjaśnił, że *brak sieci kanalizacyjnej w gminie wynika z faktu, że dotychczas nie było wystarczających środków na realizację tak dużej i kosztownej inwestycji oraz z braku zainteresowania taką siecią ze strony większości mieszkańców, którzy nie chcą ponosić kosztów wykonania przyłączy do sieci kanalizacyjnej, tym bardziej, że wielu z nich*

¹⁸ W okresie od stycznia 2014 roku do lutego 2015 roku.

posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków, do których – poczynając od 2011 roku Gmina dofinansowuje do 50 % wartości zakupu i montażu. Jednocześnie nadmieniam, że z uwagi na duże odległości od poszczególnych gospodarstw (z wyjątkiem Szumowa), budowa sieci kanalizacyjnej i jej utrzymanie byłoby zbyt kosztowne. Stąd też inwestujemy w indywidualne, przydomowe oczyszczalnie ścieków o coraz lepszych parametrach technicznych, które w naszej ocenie są optymalnym rozwiązaniem tej kwestii. (dowód: akta kontroli str. 56-57)

W latach 2011–2014 na terenie gminy wybudowano 91 przydomowych oczyszczalni ścieków (na 1.345 domów), na budowę których Gmina przeznaczyła 270,2 tys. zł dofinansowania¹⁹. Ponadto w 2006 i 2008 roku Gmina wybudowała indywidualne oczyszczalnie ścieków przy Szkole Podstawowej w Srebrnej i Gminnym Przedszkolu w Szumowie (łącznie za 86 tys. zł). (dowód: akta kontroli str. 58 i 110-113)

3.2.2 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury drogowej gminnych i transportu zbiorowego

W latach 2011–2014 spośród 38,4 km dróg o nawierzchni bitumicznej (dla porównania w 2000 roku takich dróg było 14,4 km), wyremontowano 3,8 km i wykonano nawierzchnię na 1,2 km, co łącznie stanowiło 13% długości dróg w Gminie. Stan techniczny analizowanych dróg na koniec 2014 roku uległ nieznacznemu pogorszeniu w stosunku do końca 2010 roku, bowiem długość dróg zaliczona do stanu dobrego zmalała w tym okresie z 24,8 km do 21,6 km, zaś długość dróg zaliczona do stanu zadawalającego wzrosła z 12,4 km do 16,3 km, a zaliczonych do stanu niezadawalającego z 0 km do 0,5 km.

W okresie objętym kontrolą z 12,5 km dróg o nawierzchni żwirowej (w 2000 roku było 35,3 km takich dróg), wyremontowano 4,5 km w 2011 roku, 5,6 km w 2012 roku, 4,9 km w 2013 roku i 4,2 km w 2014 roku, tj. od 36% do 44,8% ich długości w każdym roku. Stan techniczny dróg żwirowych na koniec 2014 roku także uległ nieznacznemu pogorszeniu w stosunku do końca 2010 roku. Długość dróg zaliczona do stanu zadawalającego zmalała bowiem wówczas z 9,2 km do 6,8 km, a wzrosła z 2,5 km do 3,3 km długość dróg zaliczonych do stanu niezadawalającego oraz zwiększyła się długość dróg o złym stanie technicznym – z 0,8 km do 1,2 km. (dowód: akta kontroli str. 17-18 i 44)

Na terenie gminy zapewniono transport publiczny realizowany przez komunikację autobusową (PKS Zambrów), która zapewnia połączenia głównie do Zambrowa i Ostrowi Mazowieckiej (Urząd nie uzgadniał rozkładu jazdy autobusów na jej terenie). Na jej terenie zlokalizowano 32 przystanki autobusowe (w tym 14 zadaszonych), umożliwiające dostęp mieszkańcom wszystkich miejscowości gminy do tej komunikacji. Największą odległość do najbliższego przystanku autobusowego mieli mieszkańcy wsi Stryjki (1 km) i Mroczi Stylagi (0,8 km), w których mieszka odpowiednio 15 i 20 osób. W latach 2011–2014 ze środków Gminy (72 tys. zł) wykonano dziewięć wiat przystankowych (innych działań w tym zakresie nie podejmowano).

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji wyjaśnił, że Urząd nie uzgadniał z PKS w Zambrowie rozkładu jazdy autobusów na terenie gminy, ponieważ mieszkańcy nie składali wniosków w tym zakresie. (dowód: akta kontroli str. 45 i 59)

3.2.3 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury sportowej i turystycznej

W latach 2011–2014 na terenie gminy funkcjonował jeden prywatny turystyczny obiekt noclegowy (z 42 pokojami na 95 miejsc), przy drodze krajowej Białystok – Warszawa oraz dwa boiska sportowe, w tym jedno z bieżnią i trybunami na 300 miejsc przy Zespole Szkół w Szumowie. Od 10 marca 2015 r. w Szumowie funkcjonuje drugi obiekt hotelowy z czternastoma pokojami, zapewniającymi 30 miejsc noclegowych, prowadzony przez osobę fizyczną. W okresie objętym kontrolą Gmina ponosiła wydatki związane z infrastrukturą sportowo-turystyczną w łącznej kwocie 831,1 tys. zł, w tym: 501,4 tys. zł

¹⁹ Dofinansowanie przez Gminę przydomowych oczyszczalni dokonywano na podstawie uchwały nr V/26/11 Rady Gminy z 31 marca 2011 r. w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu gminy dotacji na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, zgodnie z którą wnioskodawca uzyskiwał dotacje do 50% udokumentowanych kosztów brutto, nie więcej jednak niż 3 tys. zł.

na budowę boiska szkolnego w Szumowie, 329,1 tys. zł na budowę sali gimnastycznej i boiska przy Szkole Podstawowej w Srebrnej oraz 0,6 tys. zł na utrzymania murawy boiska sportowego w Szumowie. (dowód: akta kontroli str. 48-52 i 80-81)

3.3 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty i wychowania

W latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 na terenie Gminy funkcjonowało gimnazjum, sześć szkół podstawowych, przedszkole, pięć oddziałów przedszkolnych i dwa punkty wychowania przedszkolnego, natomiast w kolejnych latach szkolnych liczbę szkół podstawowych zmniejszono do pięciu i zwiększono do czterech liczbę punktów wychowania przedszkolnego.

W latach szkolnych 2010/2011–2014/2015 liczba uczniów w szkołach podstawowych wynosiła odpowiednio: 402, 409, 399, 386 i 408, a w gimnazjum publicznym – 157, 157, 158, 166 i 146. Część dzieci zameldowanych na terenie Gminy obowiązek szkolny realizowała jednak poza terenem Gminy. Na przykład 47 dzieci w roku szkolnym 2014/2015 obowiązek ten realizowało poza terenem gminy, w tym 29 – poza granicami Polski.

W jednym oddziale klas I-III kształciło się od sześciu do 26 uczniów, a w oddziale klas IV-VI od 16 do 28 uczniów. Natomiast w jednym oddziale gimnazjum kształciło się od 19 do 28 uczniów. Wielkości te były zgodne ze statutami szkół oraz zapisami art. 61 ust. 3 i 3c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²⁰.

Do placówek wychowania przedszkolnego w latach szkolnych 2010/2011–2014/2015 uczęszczało odpowiednio: 146, 164, 141, 161 i 171 dzieci. W jednym oddziale przebywało od trojga do 25 dzieci, co było zgodne z zapisami statutów tych placówek. W roku szkolnym 2014/2015 do placówek przedszkolnych – posiadających 300 miejsc – wpłynęły wnioski o przyjęcie 171 dzieci (z 238 kwalifikujących się do placówki przedszkolnej), z tego w wieku od trzech do pięciu lat – 136 dzieci, a w wieku sześciu lat – 35. Wszystkie wnioski zostały uwzględnione.

W przeliczeniu na 100 uczniów w szkołach podstawowych liczba nauczycieli stale malała i wynosiła odpowiednio: 12,5, 11,7, 10,5, 10,6 i 10 etatów.

(dowód: akta kontroli str. 35-38 i 60)

Skuteczność kształcenia w prowadzonych przez Gminę szkołach podstawowych w latach szkolnych 2010/11–2013/2014, mierzona średnią ocen (punktów) z egzaminów zewnętrznych wynosiła kolejno: 62,7%, 53,2%, 58,3% i 62,3%. Wyniki te były porównywalne do tych jakie uzyskano w powiecie zambrowskim (odpowiednio: 63,7%, 55,5%, 51,4% i 62%) i w województwie podlaskim (64%, 46,3%, 59,8% i 65%).

W latach 2013–2014 pogorszeniu zaś uległa skuteczność kształcenia w gimnazjum w porównaniu do 2012 roku. W 2012 roku z języka polskiego uzyskano wynik „średni” (64,3%), z angielskiego – „wyżej średni” (65,3%), a z historii i wiedzy o społeczeństwie, matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych wynik „wysoki” (odpowiednio 67,7%, 60,8% i 58,5%). Tymczasem w latach 2013–2014 z języka polskiego i angielskiego wyniki obniżyły się do poziomu „niżej średni” (kolejno: 54,7% i 61,3% oraz 50,4% i 56,9%), tj. gorszego niż w powiecie zambrowskim i w województwie podlaskim od 1,8 do 5,5 punktu procentowego. Z pozostałych trzech przedmiotów uzyskano natomiast wynik „średni” (odpowiednio: 57% i 56,4%, 46% i 43,4% oraz 56% i 50,4%), który był także niższy niż w powiecie i w województwie od 0,8 do 11,6 punktu procentowego.

W celu podniesienia skuteczności nauczania zwiększono – w ramach dodatkowych dwóch godzin w tygodniu, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²¹ – częstotliwość doskonalenia umiejętności z przedmiotów, z których uczniowie uzyskali słabsze wyniki, a od roku szkolnego 2012/2013 zorganizowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla słabszych uczniów oraz koła zainteresowań – dla uczniów, którzy chcą rozwijać swoje umiejętności w poszczególnych przedmiotach. Na przykład w roku szkolnym 2013/2014 zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze prowadzono z: matematyki, języka polskiego, historii, geografii, fizyki, chemii, języków obcych (po jednej godzinie tygodniowo dla każdej grupy uczniów).

²⁰ Dz. U. z 2004 r. Nr 526, poz. 2572 ze zm.

²¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie przyznawała stypendiów motywacyjnych za dobre wyniki w nauce. (dowód: akta kontroli str. 70)

Wójt Gminy wyjaśnił, że dotychczas nie przyznawano stypendiów motywacyjnych, nie chcąc podnosić już i tak wysokich kosztów utrzymania szkół. Jednocześnie nadmieniał, iż poczynając od roku szkolnego 2015/2016 podejmie działania zmierzające do ich wprowadzenia, gdyż w jego ocenie może to być skuteczna metoda na podniesienie wyników nauczania w gimnazjum. (dowód: akta kontroli str. 128)

W latach 2011–2014 wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły kolejno: 4.679,1 tys. zł, 4.956,9 tys. zł, 4.984,8 tys. zł i 4.924,3 tys. zł i były większe odpowiednio o 26,2%, 23%, 25,1% i 20,5% od otrzymanej subwencji oświatowej (3.708,1 tys. zł, 4.031,2 tys. zł, 3.985,5 tys. zł i 4.085,7 tys. zł).

Koszty kształcenia jednego ucznia szkoły podstawowej w latach 2011–2014 wyniosły: 8.649 zł, 8.999 zł, 8.757 zł i 8.983 zł, a jednego ucznia gimnazjum – 7.658 zł, 8.389 zł, 9.435 zł i 8.776 zł. Najmniejszy koszt kształcenia jednego ucznia szkoły podstawowej poniesiono w szkołach w Łętownicy i Paproci Dużej (odpowiednio: 5.437 zł, 5.261 zł, 6.037 zł i 6.255 zł oraz 4.782 zł, 5.546 zł, 6.960 zł i 7.231 zł), prowadzonych przez Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „EDUKATOR” w Łomży, a także w prowadzonej przez Gminę Szkole Podstawowej w Szumowie (od 7.001 zł w 2011 roku do 7.376 zł w 2014 roku). Największy zaś koszt kształcenia odnotowano w prowadzonych przez Gminę Szkołach Podstawowych w Pęczratce Polskiej i w Srebrnej (kolejno: 16.910 zł, 18.954 zł, 15.031 zł i 15.338 zł oraz 12.726 zł, 9.619 zł, 11.475 zł i 11.630 zł). (dowód: akta kontroli str. 35-38 i 60)

Wójt Gminy wyjaśnił, że *duże koszty prowadzenia Szkoły Podstawowej w Pęczratce Polskiej i Srebrnej były spowodowane głównie małą liczbą uczniów w poszczególnych oddziałach tych szkół, w których należało utrzymać odpowiednią liczbę nauczycieli z wysokimi kwalifikacjami i tym samym z wysokimi płacami oraz potrzebą utrzymania personelu pomocniczego. Jednocześnie nadmieniam, że w bieżącym roku przeprowadzę analizę w zakresie zasadności utrzymania tych szkół, w celu podjęcia ewentualnej decyzji o ich likwidacji.* (dowód: akta kontroli str. 56-57)

W okresie objętym kontrolą na terenie gminy Szumowo zlikwidowano z dniem 31 sierpnia 2012 r. Szkołę Podstawową w Ostrożnem, do której uczęszczało w roku szkolnym 2011/2012 dwanaścioro uczniów z klas III-VI. Uczniowie ci (z wyjątkiem trojga) zostali przeniesieni do oddalonej o 5 km Szkoły Podstawowej w Szumowie. Przeniesienie nie miało wpływu na przekroczenie dopuszczalnej liczby 30 uczniów (określonej w statucie szkoły) w klasach IV-VI. (dowód: akta kontroli str. 36-37 i 61)

3.4 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej

W latach 2011–2014 z pomocy społecznej korzystało odpowiednio 281, 334, 263 i 244 mieszkańców, tj. 5,6%, 6,6%, 5,2% i 4,8% mieszkańców gminy. Było to znacznie mniej niż w 2000 roku, kiedy pomocy takiej udzielono 422 mieszkańcom, co stanowiło 8,5% ogółu (o 73% więcej niż w 2014 roku) oraz mniej niż korzystających w powiecie zambrowskim (kolejno: 8,9%, 9,4%, 9,1% i 8,5% mieszkańców). Wzrost w 2012 roku liczby osób korzystających z pomocy społecznej wynikał z udzielenia 48 osobom (12 rodzinom) bezzwrotnego zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z remontem budynków mieszkalnych, uszkodzonych w wyniku huraganu.

W okresie objętym kontrolą wydatki na pomoc społeczną rosły i wynosiły w kolejnych latach: 1.532,7 tys. zł, 1.629,1 tys. zł, 1.652,7 tys. zł i 1.714,4 tys. zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło: 305 zł, 324 zł, 328 zł i 341 zł (w powiecie zambrowskim kwoty te były wyższe i wynosiły: 433 zł, 457 zł, 494 zł i 499 zł). Wydatki na utrzymanie w latach 2013–2014 trzech mieszkańców Gminy²² w domach pomocy społecznej wyniosły 43.978 zł i 70.933 zł. Nie ponoszono natomiast wydatków na usługi opiekuńcze z uwagi na brak zapotrzebowania w tym zakresie (tym samym nie opracowano strategii działania Gminy w tym obszarze). Z kolei na wypłatę świadczeń pielęgnacyjnych w latach 2011–2014 dla

²² Jedną osobę przyjęto w styczniu, drugą w lipcu, a trzecią w sierpniu 2013 roku.

kolejno: 18, 23, 23 i 13 osób przeznaczono odpowiednio: 66.942 zł, 107.917 zł, 100.112 zł i 110.200 zł.

Na terenie Gminy nie funkcjonowała żadna organizacja pozarządowa działająca w sektorze pomocy społecznej. Gmina nie podjęła zaś współpracy w tym zakresie z organizacjami działającymi na terenie powiatu zambrowskiego. (dowód: akta kontroli str. 62 i 109)

Wójt Gminy wyjaśnił, że do dnia zakończenia kontroli NIK *nie podejmowano współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze pomocy społecznej, ponieważ nie było takiej potrzeby, gdyż wszystkie wnioski mieszkańców w tym zakresie były zaspakajane. Ponadto nadmieniam, że żadna z organizacji nie zwróciła się do Gminy z propozycją takiej współpracy.* (dowód: akta kontroli str. 56-57)

3.5 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki zdrowotnej

Na terenie gminy funkcjonują dwa niepubliczne ośrodki zdrowia, tj.:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Zdrowie” w Szumowie, który świadczy usługi dla około 1.900 mieszkańców w zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, medycyny szkolnej, ginekologii i położnictwa, medycyny pracy, rehabilitacji medycznej oraz długoterminowej domowej opieki pielęgniarstwa,
- Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna „VITA NOVA” w Szumowie, która świadczy usługi lekarza rodzinnego i stomatologiczne dla około 1.700 mieszkańców.

Pozostali mieszkańcy (około 1.400) korzystają z opieki zdrowotnej głównie w placówkach zambrowskich. (dowód: akta kontroli str. 64-67)

Gmina nie opracowała programu polityki zdrowotnej, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych²³. Nie podejmowała także działań w celu rozpoznania potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

Wójt Gminy wyjaśnił, że *w Gminie nie podejmowano ww. działań, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba, gdyż problematyką ochrony zdrowia kompleksowo zajmują się dwa niepubliczne ośrodki zdrowia, które zapewniają profesjonalną opiekę mieszkańcom w tym zakresie.* (dowód: akta kontroli str. 56-57)

Opracowywano natomiast na każdy rok – zgodnie z wymogami art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²⁴ oraz art. 4¹ ust. 1-5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi²⁵ – „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gminy Szumowo”. W dokumencie tym określono cele i zadania w omawianym zakresie, w tym m.in. dotyczące zwiększenia dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i dla ich rodzin oraz udzielania rodzinom tych osób pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 129-133)

3.6 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego

Zadania Gminy w zakresie zaspakajania potrzeb mieszkańców w sferze kultury i dziedzictwa narodowego realizował Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka w Szumowie. W latach 2011–2014 wydatki Gminy na ten cel w przeliczeniu na jednego mieszkańca stale rosły i wyniosły kolejno: 69 zł, 73 zł, 82 zł i 88 zł. Powodem wzrostu było zwiększenie wydatków na zakup książek (z 4,0 tys. zł w 2011 roku do 6,7 tys. zł w 2014 roku), wzrostu kosztów organizowania imprez kulturalno-oświatowych (z 4,4 tys. zł w 2011 roku do 8,8 tys. zł w 2014 roku) oraz kosztów utrzymania Biblioteki Gminnej i Gminnego Ośrodka Kultury, związanych m.in. ze zwiększeniem wynagrodzeń pracowniczych (z 231 tys. zł w 2011 roku do 266,1 tys. zł w 2014 roku).

²³ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej”.

²⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.

²⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.

Liczba czytelników była niska. W 2011 roku wynosiła ona 261 osób, a w 2014 roku – 252 (w 2014 roku stanowiło to zaledwie 5,4% potencjalnych klientów). Nieznacznie wzrosła zaś liczba wypożyczeń (z 4.580 w 2011 roku do 5.295 w 2014 roku).

W okresie objętym kontrolą:

- stan księgozbioru zwiększył się z 17.058 w 2011 roku do 18.432, podobnie jak wydatki na ten cel (z 4.057 zł do 6.718 zł),
- mieszkańcom zapewniono bezpłatny dostęp do Internetu w godzinach pracy Biblioteki Gminnej i Gminnego Ośrodka Kultury (w bibliotece zainstalowano dwa stanowiska komputerowe, a w domu kultury – jedno),
- Gminny Ośrodek Kultury zorganizował w kolejnych latach objętych kontrolą: 26, 16, 14 i 16 imprez cyklicznych o charakterze sportowo-rekreacyjnym, rozrywkowym i patriotycznym, w których uczestniczyło odpowiednio około 1.300, 1.400, 950 i 900 osób,
- organizowano zajęcia w formie kół zainteresowań, w których uczestniczyło w każdym roku od 100 do 140 mieszkańców Gminy. (dowód: akta kontroli str. 41-42 i 120)

3.7 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do internetu szerokopasmowego

Gmina w grudniu 2014 roku udostępniła na swoim terenie (w miejscowości Pęczratka Polska i w Szumowie) dwa miejsca na lokalizację węzłów dystrybucyjnych połączonych światłowodem z główną (szkieletową) siecią światłowodową województwa podlaskiego, dla której inwestorem jest Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego – w ramach projektu budowy Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej. Gmina nie zna terminu zakończenia tej inwestycji. W okresie objętym kontrolą mieszkańcy korzystali z przewodowej sieci internetowej o przepustowości od 0,5 MB do 10 MB, uzależnionej od odległości od jednego z czterech punktów dystrybucyjnych należących do Przedsiębiorstwa Telekomunikacyjnego MNI Centrum Usług S.A. w Radomiu, będącego operatorem tej sieci. Ponadto na terenie Gminy działa czterech operatorów telefonii komórkowej oraz jeden lokalny operator sieci internetowej z Zambrowa, którzy zapewniają dostęp do bezprzewodowego Internetu. Według rozeznania Urzędu około 95% gospodarstw posiada dostęp do Internetu.

(dowód: akta kontroli str. 68)

3.8 Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie wybranych prac zleconych (na przykładzie wydawania dowodów osobistych i rejestracji działalności gospodarczej)

Wydawanie dowodów osobistych i rejestrowanie działalności gospodarczej odbywa się we wszystkie dni robocze, w godzinach pracy Urzędu (od 7.30 do 15.30). Wydawaniem dowodów osobistych i prowadzeniem rejestracji działalności gospodarczej zajmowało się po jednym pracowniku w ramach od 1/5 do 1/8 etatu (wydawanie dowodów osobistych) oraz 1/10 etatu (rejestracja działalności gospodarczej). Wydatki poniesione w latach 2011–2014 na wydawanie dowodów osobistych oraz rejestrację działalności gospodarczej w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły w kolejnych z lat objętych kontrolą odpowiednio: 1,45 zł, 2 zł, 2,24 zł i 2,68 zł oraz 0,62 zł, 0,70 zł, 0,71 zł i 0,72 zł.

(dowód: akta kontroli str. 13 i 34)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości, polegające na:

1. Nieprowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe i przydomowych oczyszczalni ścieków, w celu kontroli sposobu i częstotliwości ich opróżniania, co stanowiło naruszenie obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 3 pkt 1-2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W konsekwencji Urząd nie miał rozeznania ile gospodarstw posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz jakie są potrzeby w tym zakresie. Nie posiadał również informacji o stanie technicznym szamb, do których pozostałe gospodarstwa odprowadzają ścieki bytowe oraz o sposobie ich opróżniania. Uniemożliwiało to systematyczne egzekwowanie

obowiązków od właścicieli nieruchomości w omawianym zakresie i tym samym monitorowanie stanu gospodarki ściekowej w Gminie.

(dowód: akta kontroli str. 58 i 110-113)

Wójt Gminy wyjaśnił, że nieprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy i tym samym niedokonanie rozpoznania potrzeb w tym zakresie wynikało z zaniechania tych działań, spowodowanym nadmiarem innych, pilnych zadań do wykonania. Jednocześnie nadmienił, że do końca III kwartału 2015 roku sporządzi taką ewidencję i dokona rozeznania stanu technicznego zbiorników na ścieki oraz potrzeb w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni, które zastąpią użytkowane dotychczas szamba. Ponadto dodał, że podejmie działania w celu ewentualnego pozyskania zewnętrznych środków finansowych w celu zwiększenia zakresu realizacji budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, o które dotychczas Gmina nie aplikowała z powodu zaniechania.

(dowód: akta kontroli str. 127-128)

2. Nieopracowaniu przez Wójta projektu gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wójt Gminy wyjaśnił, że dotychczas nie opracował projektu gminnego programu przeciwdziałania narkomanii i tym samym nie przedkładał go Radzie Gminy, ponieważ w Gminie nie odnotowano takiego problemu.

(dowód: akta kontroli str. 151)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w Gminie:

1. Nie udało się zwiększyć liczby mieszkańców korzystających z Biblioteki Gminnej w Szumowie, która w latach 2011–2014 wynosiła odpowiednio: 261, 267, 285 i 252 czytelników, tj. ok. 5,5% liczby potencjalnych klientów (4.601 w 2014 roku).

(dowód: akta kontroli str. 41)

Wójt Gminy wyjaśnił, że *mimo podejmowanych działań promujących czytelnictwo wśród mieszkańców gminy, nie udało się dotychczas zwiększyć zainteresowania różnych grup wiekowych mieszkańców do korzystania z naszego księgozbioru. By osiągnąć lepsze wyniki w tym zakresie planujemy w bieżącym roku zintensyfikować akcję promocyjną, poprzez zwiększone oddziaływania nauczycieli w szkołach, organizowanie spotkań z autorami książek dla dzieci i dorosłych, organizowanie imprez promujących czytelnictwo.*

(dowód: akta kontroli str. 56-57)

Z informacji otrzymanej od kierownika Gminnej Biblioteki w Szumowie, wynika, że w latach 2011–2014 Biblioteka Gminna w Szumowie zorganizowała 56 imprez promujących czytelnictwo, w których wzięło udział 1.715 mieszkańców Gminy, głównie dzieci i młodzież szkolna. Imprezy te dotyczyły przede wszystkim: spotkań autorskich (18), przedstawień teatralnych dla dzieci (9), warsztatów plastycznych dla dzieci (10), wystaw prac plastycznych regionalnych twórców (6) i koncertów poezji śpiewanej dla dorosłych mieszkańców (3).

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

2. Pogorszeniu uległ stan techniczny dróg gminnych w porównaniu ze stanem na koniec 2010 roku, co opisano w pkt. 3.2.2 wystąpienia pokontrolnego.

Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji – odpowiedzialny za stan dróg gminnych – wyjaśnił, że *nieznaczne pogorszenie stanu technicznego dróg gminnych wynikało głównie z ograniczonych środków na ich remonty oraz z faktu, że po tych drogach jeździ coraz więcej pojazdów mechanicznych, w tym ciężkich, samochodów ciężarowych, ciągników i maszyn rolniczych. Ma to szczególne znaczenie przy utrzymaniu odpowiedniego stanu dróg o nawierzchni żwirowej, które na pewnych odcinkach remontujemy dwa razy w roku, zwłaszcza po obfitych opadach. Niemniej jednak należy stwierdzić, że ogólny stan tych dróg w naszej ocenie jest zadowalający.*

(dowód: akta kontroli str. 59)

W celu ograniczenia ponoszonych kosztów na utrzymanie dróg gminnych, Gmina 26 czerwca 2013 r. zawarła z Zakładami Produkcji Kruszyw w Szumowie, umowę na remont nawierzchni bitumicznej drogi gminnej na długości 750 m, w ciągu ul. Przemysłowej w Szumowie, po której jeżdżą samochody ciężarowe z kruszywem

do drogi krajowej nr 8. Remont – zgodnie z umową – przeprowadzono w wyznaczonym terminie, tj. w III kwartale 2013 roku. (dowód: akta kontroli str. 115-117)

3. Problematyka ochrony zdrowia, jako zadania własnego Gminy, wynikającego z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁶ oraz art 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ograniczała się głównie do aktywności w obszarach wychowywania w trzeźwości i zapobiegania alkoholizmowi. Nie podejmowane były natomiast próby rzetelnego rozpoznania potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, umożliwiającego identyfikację działań innych, niż zorientowane na problemy alkoholizmu.

Ocena cząstkowa

Gmina w latach 2011–2014 zaspakajała podstawowe, zbiorowe potrzeby wspólnoty w zakresie wybranych zadań dotyczących: infrastruktury wodociągowej, drogowej i sportowej, oświaty i wychowania, pomocy społecznej, kultury i dziedzictwa narodowego. Podejmowane działania w zakresie poprawy infrastruktury ściekowej, stanu dróg gminnych, czytelnictwa i rozpoznania potrzeb zdrowotnych były mało skuteczne.

4. Finanse gminy

4.1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W latach 2011–2014 Gmina uzyskała dochody w wysokości odpowiednio: 12.160.694 zł, 14.214.102 zł, 14.912.064 zł i 13.971.769 zł, w tym:

- 6.082.763 zł, 6.792.990 zł, 7.789.408 zł i 6.541.936 zł dochodów własnych, z tytułu:
 - udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i od osób prawnych: 1.990.236 zł, 2.672.586 zł, 3.313.615 zł i 2.162.471 zł,
 - podatków lokalnych: 3.614.733 zł, 3.739.157 zł, 3.907.275 zł i 3.698.075 zł,
 - opłat lokalnych: 377.862 zł, 285.141 zł, 481.098 zł i 576.790 zł,
 - pozostałych dochodów²⁷: 99.932 zł, 96.106 zł, 87.420 zł i 104.600 zł,
- 2.070.055 zł, 2.032.070 zł, 2.154.194 zł i 2.432.008 zł dotacji celowych, w tym 81.138 zł pozyskanych w latach 2013–2014 z Unii Europejskiej na realizację projektu pn.: „Nauka szansą na udany start w przyszłość”,
- 299.732 zł, 636.904 zł, 209.986 zł i 90.977 zł dochodów majątkowych, w tym 292.080 zł, 606.604 zł i 37.867 zł pozyskanych odpowiednio w latach 2011–2012 i w 2014 roku z Unii Europejskiej na dofinansowanie przebudowy ogólnodostępnego boiska sportowego w Szumowie, budowy stacji uzdatniania wody w Szumowie oraz wdrożenia elektronicznych usług dla ludności,
- 3.708.143 zł, 4.752.138 zł, 4.758.476 zł i 4.906.848 zł subwencji, w tym: 3.708.143 zł, 4.031.158 zł, 3.985.524 zł i 4.085.721 zł oświatowej oraz 0 zł, 720.980 zł, 772.952 zł i 821.127 zł wyrównawczej.

Nadwyżka operacyjna w latach 2011–2014 wynosiła 210.825 zł, 1.177.575 zł, 1.642.607 zł i 413.375 zł. (dowód: akta kontroli str. 14 i 72-73)

Rada Gminy ustaliła stawki podatków i opłat lokalnych w wysokości niższej od górnych granic stawek określanych w corocznych obwieszczeniach Ministra Finansów w tej sprawie. Na przykład w 2014 roku największe obniżki w podatku od nieruchomości dotyczyły stawek podatku od gruntów pod działalność gospodarczą (z 0,89 zł do 0,49 zł), budynków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (z 23,03 zł do 14,49 zł) i gruntów pozostałych, będących m.in. w posiadaniu osoby prowadzącej działalność gospodarczą – wyłączonych z tej działalności (z 0,46 zł do 0,10 zł). W konsekwencji w latach 2011–2014 uzyskano wpływy z podatków lokalnych były niższe od obliczonych przy zastosowaniu stawek maksymalnych:

- dochody z podatku od środków transportowych w kolejnych latach wyniosły 255.851 zł, 293.812 zł, 359.373 zł i 222.681 zł i były o 210.819 zł, 230.163 zł, 311.857 zł

²⁶ DU. z 2013 r., poz.594 ze zm.

²⁷ § 075, §083, §092, § 096, §097 i §236.

- i 214.115 zł (o 45,2%, 43,9%, 46,7% i 49,0%) niższe od obliczonych przy zastosowaniu stawek maksymalnych,
- dochody z podatku rolnego wyniosły odpowiednio: 476.595 zł, 575.202 zł, 595.786 zł i 582.275 zł i były o 462.190 zł, 489.315 zł i 384.998 zł (o 43,1%, 45,1% i 39,8%) niższe od obliczonych według stawek maksymalnych,
 - dochody z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych wyniosły kolejno: 2.622.043 zł, 2.673.747 zł, 2.685.006 zł i 2.664.387 zł; były one o 879.733 zł, 972.633 zł, 1.089.676 zł i 1.127.981 zł (o 25,1%, 26,7%, 28,9% i 29,7%) niższe od obliczonych na podstawie stawek maksymalnych.
- (dowód: akta kontroli str. 76-79 i 126)

Wójt Gminy wyjaśnił, że ustalanie niższych stawek podatków od nieruchomości i podatku rolnego miało na celu przede wszystkim ułatwienie mieszkańcom Gminy prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej w stosunkowo trudnym otoczeniu makroekonomicznym, związanym głównie z dużym fiskalizmem państwa. Podejmowane działania – w jego ocenie – odniosły przewidywany skutek, ponieważ nie uległa zmniejszeniu liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy. Dodał, że jego zdaniem w najbliższych latach nastąpi wzrost podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy, a liczba gospodarstw rolnych pozostanie na dotychczasowym poziomie (w ościennych gminach ma ona tendencję spadkową).

(dowód: akta kontroli str. 56-57)

W okresie objętym kontrolą Gmina podejmowała działania w celu pozyskania obcych (poza budżetem państwa) źródeł finansowania. I tak:

- w latach 2011–2014 z Unii Europejskiej pozyskano kolejno: 292.080 zł, 606.604 zł, 67.159 zł i 51.846 zł na dofinansowanie przebudowy ogólnodostępnego boiska sportowego w Szumowie, budowy stacji uzdatniania wody w Szumowie, projektu pn.: „Nauka szansą na udany start w przyszłość” oraz wdrożenia elektronicznych usług dla ludności,
 - w latach 2011, 2013 i 2014 z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku uzyskano odpowiednio: 115.295 zł, 41.970 zł i 86.204 zł na dofinansowanie usuwania z terenu Gminy wyrobów zawierających azbest,
 - w 2014 roku z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej otrzymano 50 tys. zł na budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Srebrnej – w ramach umowy zawartej przez Gminę z Ministerstwem Sportu i Turystyki, zgodnie z którą Gmina do 2016 roku otrzyma na dofinansowanie tej inwestycji 550 tys. zł (koszt inwestycji zaplanowano na 1.845 tys. zł).
- (dowód: akta kontroli str. 72-74 i 82)

4.2. Wydatki budżetowe

W latach 2011–2014 Gmina zrealizowała wydatki w wysokości odpowiednio: 13.908.226 zł, 13.857.398 zł, 13.950.235 zł i 14.668.800 zł, w tym:

- 1.942.799 zł, 1.457.775 zł, 890.764 zł i 1.201.384 zł przeznaczono na wydatki majątkowe, głównie inwestycyjne, które wyniosły kolejno: 1.942.799 zł, 1.457.775 zł, 890.764 zł i 1.191.384 zł,
 - 11.965.467 zł, 12.399.623 zł, 13.059.471 zł i 13.467.416 zł poniesiono na wydatki bieżące, z tego odpowiednio: 5.714.375 zł, 6.278.048 zł, 6.436.898 zł i 6.426.545 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników zatrudnionych w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy.
- (dowód: akta kontroli str. 72-74 i 80-81)

4.2.1. Udział wydatków inwestycyjnych w stosunku do dochodów własnych gminy i wydatków ogółem w latach 2011–2013 stale malał. W 2011 roku wynosił on odpowiednio 31,8% i 14%, a w 2013 roku – jedynie 11,1% i 6,4%. Nieznaczny wzrost tych wskaźników uzyskano w 2014 roku, osiągając poziom 18,2% dochodów własnych i 8,1% wydatków ogółem. Spadek wydatków inwestycyjnych w latach 2013–2014 w stosunku do lat 2011–2012 wynikał ze zmniejszenia wydatków na drogi gminne (z 541.8 tys. zł w 2011 roku do 178,7 tys. zł i 180,3 tys. zł w latach 2013–2014), infrastrukturę wodociagową

(z1.365,5 tys. zł w latach 2011–2012 do 134,9 tys. zł w 2014 roku) oraz z finansowania w latach 2011–2012 budowy regionalnego zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Wójt Gminy wyjaśnił, że *stosunkowo niski poziom wydatków inwestycyjnych do wydatków ogółem i dochodów własnych gminy wynikał z przyjętych przez Radę Gminy priorytetów funkcjonowania gminy, determinowanych głównie przez wysokie wydatki na realizację zadań oświatowych, do których Gmina dopłacała rocznie od 900 tys. zł do 1.000 tys. zł. Dopłaty te wynikają z faktu, że Gmina nie mogła dokonać reorganizacji sieci szkół podstawowych, ponieważ lokalna społeczność nie wyraża zgody na likwidację małych szkół w Łętownicy i Pęchratce Polskiej, do których uczęszcza 16 i 26 uczniów klas I-VI. Jednocześnie Wójt nadmienił, że w obecnej kadencji planuje zwiększenie wydatków inwestycyjnych na modernizację stacji poboru i uzdatniania wody, remont dróg gminnych oraz na zwiększenie dofinansowania na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni.*

Największe wydatki inwestycyjne w okresie objętym kontrolą dotyczyły: budowy stacji uzdatniania wody (1.325 tys. zł), budowy i remontów dróg gminnych (1.185 tys. zł), budowy dwóch boisk i sali sportowej (830,5 tys. zł), dofinansowania budowy drogi powiatowej (485 tys. zł), budowy zakładu unieszkodliwiania odpadów w Czerwonym Borze (437 tys. zł) i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (270 tys. zł). Wydatki inwestycyjne w poszczególnych latach przedstawiały się następująco:

- w 2011 roku wydatkowano: 541.773 zł na budowę i remont dróg gminnych, 501.383 zł na budowę boiska w Szumowie, 385.574 zł na budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów w Czerwonym Borze, 299.124 zł na budowę stacji uzdatniania wody w Szumowie, 93.702 zł na budowę boiska w Srebrnej, 85.243 zł na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, 24.000 zł na budowę przystanków autobusowych i 12.000 zł na ogrodzenie działki komunalnej,
- w 2012 roku przeznaczono: 1.025.845 zł na budowę Stacji Uzdatniania Wody w Szumowie, 283.950 zł na budowę i remont dróg gminnych, 51.596 zł na budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów, 40.536 zł na budowę wodociągów, 33.000 zł na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, 16.844 zł na przebudowę remizy OSP Ostrożne i 6.004 zł na projekt budowlany budynku komunalnego w Kaczyнку,
- w 2013 roku wydatkowano: 378.658 zł na budowę i remont dróg (178.658 zł na drogi gminne i 200.000 zł na powiatowe), 298.422 zł na zakup samochodu pożarniczego do OSP w Szumowie, 89.013 zł na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, 73.640 zł na wykup gruntów pod drogę, 35.531 zł na budowę sali gimnastycznej w Srebrnej, 15.500 zł na zakup agregatu prądotwórczego,
- w 2014 roku wykorzystano: 465.189 zł na budowę i remont dróg (180.273 zł na drogi gminne i 284,916 zł na powiatowe), 199.860 zł na budowę sali gimnastycznej w Srebrnej, 134.932 zł na budowę wodociągów, 113.497 zł na budowę remizy OSP Głęboocz, 72.096 zł na budowę oświetlenia ulicznego w Zarębach Jartuzach, 62.950 zł na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, 44.549 zł na wdrożenie elektronicznych usług dla ludności, 36.000 zł na ogrodzenie działek komunalnych, 30.000 zł na pomoc finansową dla Powiatu Zambrowskiego na zadania z zakresu ochrony zdrowia, 23.748 zł na zakup narzędzi specjalistycznych dla OSP i 8.563 zł na zakup kosiarki. (dowód: akta kontroli str. 56-57, 80-81, 118-119 i 121-124)

4.2.2. Analiza wydatków dotyczących rolnictwa, transportu, oświaty i wychowania, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej wykazała, że miały one przeważnie tendencję rosnącą.

1. Na rolnictwo i łowiectwo wydatkowano w latach 2011–2014 kolejno: 739.187 zł, 1.497.114 zł, 449.079 zł i 626.452 zł. Wyższe wydatki w latach 2011-2012 oraz w 2014 roku wynikały z realizacji inwestycji dotyczącej budowy sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody w Szumowie. Wysokość tych wydatków była uwarunkowana również wypłatami rolnikom zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego (od 350.000 zł do 380.000 zł rocznie).

2. W dziale 600 (transport i łączność) poniesiono wydatki w wysokościach wynoszących w latach 2011–2014 odpowiednio: 997.596 zł, 768.953 zł, 976.993 zł i 1.130.471 zł. Środki wykorzystano na remont, budowę i utrzymanie dróg gminnych oraz dofinansowanie budowy drogi powiatowej położonej na terenie gminy Szumowo (200.000 zł w 2013 roku i 284.916 zł w 2014 roku).
3. Na oświatę i wychowanie wykorzystano w kolejnych latach: 5.488.458 zł, 5.772.906 zł, 6.070.937 zł i 6.071.594 zł. Wysokość tych wydatków uwarunkowana była głównie wielkością wynagrodzeń nauczycieli oraz kosztem utrzymania obiektów oświatowych i dowożeniem uczniów do szkół.
4. Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wydatkowano w latach 2011–2014 odpowiednio: 335.000 zł, 397.400 zł, 388.300 zł i 399.800 zł, przeznaczając środki na sfinansowanie działalności gminnej biblioteki i gminnego ośrodka kultury.
5. Wydatki na ochronę zdrowia w latach 2011–2013 wyniosły 66.297 zł, 66.899 zł i 49.654 zł, zaś w 2014 roku wzrosły do 98.155 zł (z powodu udzielenia Szpitalowi Powiatowemu w Zambrowie 30.000 zł dofinansowania). Przeznaczono je na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz na dofinansowanie działalności Szpitala.
6. Na pomoc społeczną wykorzystano w latach 2011–2014: 1.596.925 zł, 1.693.885 zł, 1.722.912 zł i 1.796.836 zł., głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych i zasiłków oraz utrzymania ośrodka pomocy społecznej. (dowód: akta kontroli str. 72-74)

4.2.3. W celu racjonalizacji wydatków Gminy z dniem 18 listopada 2014 r. zlikwidowano stanowisko zastępcy wójta, a od 9 marca i 30 kwietnia 2015 r. stanowiska kierownika referatu administracyjno-gospodarczego i kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, co pozwala na zaoszczędzenie w skali roku około 280.000 zł. W 2012 roku – za zgodą rodziców – zlikwidowano Szkołę Podstawową w Ostrożnem, której koszty funkcjonowania w 2012 roku wynosiły 331,5 tys. zł i stanowiły faktyczną oszczędność w latach następnych.

(dowód: akta kontroli str.35, 61 i 83)

4.3. Sytuacja ekonomiczna Gminy

Poziom zadłużenia Gminy w odniesieniu do dochodów budżetowych w latach 2011–2013 wynosił odpowiednio: 13,2%, 8,1%, 3,7% i tym samym nie przekraczał dopuszczalnego limitu zadłużenia w stosunku do wykonanych dochodów ogółem (60%), określonego w art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych²⁸. Wielkość kosztów obsługi zadłużenia (spłat rat kredytów wraz z odsetkami) w tych latach w stosunku do dochodów ogółem wynosiła kolejno: 0,2%, 3,8% i 4,3%. Nie przekraczała ona zatem dopuszczalnego poziomu 15%, określonego w art. 169 ust. 1 powołanej ustawy. Na koniec 2014 roku wskaźnik spłat kredytów wraz z należnymi odsetkami w stosunku do uzyskanych dochodów ogółem wyniósł 4% i był niższy od wynoszącego 6,7% maksymalnego wskaźnika wyliczonego zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁹.

Udział zobowiązań w latach 2011–2014 (odpowiednio: 525,4 tys. zł, 576 tys. zł, 487,9 tys. zł i 791,6 tys. zł) w stosunku do dochodów ogółem w tych latach był stosunkowo niski i wynosił: 4,3%, 4,6%, 3,3% i 5,7% (nie odnotowano zobowiązań wymagalnych).

W 2011 roku i w 2014 roku budżet gminy wykonano z deficytem w wysokości odpowiednio 1.747,5 tys. zł i 697 tys. zł, który pokryty został kredytami w wysokości kolejno 1.600 tys. zł i 1.000 tys. zł oraz nadwyżką z 2010 roku (147,5 tys. zł), przeznaczoną na pokrycie części tego deficytu. Natomiast w latach 2012–2013 uzyskano nadwyżkę w wysokości odpowiednio 356,7 tys. zł i 961,8 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 72-74 i 100-107)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Gminie zadbano o właściwą kondycję finansową. Utrzymano właściwy poziom zadłużenia w odniesieniu do dochodów budżetowych, wielkości kosztów obsługi zadłużenia w stosunku do dochodów ogółem oraz zobowiązań. Prowadzona polityka finansowa

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

²⁸ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

²⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

umożliwiła prawidłową realizację zadań publicznych. Należy jednak podkreślić, że Gmina prowadziła inwestycje w ograniczonym zakresie. W rezultacie udział wydatków inwestycyjnych do dochodów własnych gminy i wydatków ogółem w latach 2011–2013, stale malał. W 2011 roku wynosił on odpowiednio 31,8% i 14%, a w 2013 roku – jedynie 11,1% i 6,4%. Dopiero w 2014 roku uzyskano nieznaczny wzrost tych wskaźników w stosunku do roku poprzedniego, osiągając poziom 18,2% dochodów własnych i 8,1% wydatków ogółem.

5. Przeciwdziałania niekorzystnym warunkom rozwoju gminy

Opis stanu faktycznego

Gmina nie opracowała strategii rozwoju lub innego dokumentu o podobnym charakterze, wyszczególniającego zadania zaplanowane do realizacji, ich zakres, terminy wykonania i założone efekty. Jedynym dokumentem określającym ogólne cele i kierunki działania było Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szumowo (z 8 października 2002 r., zaktualizowane po raz ostatni 18 września 2013 r.). Zawarto w nim m.in.:

- uwarunkowania hamujące rozwój Gminy, odnoszące się do zmniejszającej się liczby mieszkańców, wysokiego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, braku: sieci kanalizacyjnej (i tym samym dobrego stanu gospodarki ściekowej), dostępu do komunikacji kolejowej, dostatecznego zaplecza obsługi ruchu turystycznego, sieci gazowej i zakładu przetwórstwa rolno-spożywczego, a także wysokiego poziomu bezrobocia i przestarzała sieć elektroenergetyczna,
- cele i kierunki rozwoju, w tym dotyczące: ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazu kulturowego, łagodzenia skutków bezrobocia, promocji zdrowego stylu życia, podnoszenia poziomu wykształcenia oraz zaspokajania potrzeb kulturalnych ludności, lepszego wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa, rozwoju przemysłu rolno-spożywczego, rozwoju agroturystyki, stworzenia warunków do doprowadzenia sieci gazowej, rozwoju nowoczesnych technik łączności oraz wdrażania systemu internetowego, a także poprawę gospodarki odpadami komunalnymi.

W Studium nie ujęto zakresu i terminów wykonania zawartych w nim zadań i celów oraz nie wyszczególniono możliwych do uzyskania efektów, a także szacowanych kosztów w aspekcie możliwości finansowych Gminy. (dowód: akta kontroli str. 84-85)

Z ujętych w Studium celów i kierunków działania w latach 2011–2015 (I kwartał) Gmina zrealizowała zadania dotyczące:

- zapewnienia mieszkańcom dostępu do nowoczesnych technik łączności, Internetu i możliwości świadczenia usług drogą elektroniczną,
- zaspokajania potrzeb kulturalnych i oświatowych oraz rekreacji i sportu,
- dostępu do sieci wodociągowej prawie wszystkim swoim mieszkańcom,
- zapewnienia sprzyjających warunków do rozwoju rolnictwa, działalności gospodarczej i agroturystyki poprzez minimalizację stawek podatków od nieruchomości, środków transportu i podatku rolnego,
- poprawy gospodarki odpadami, poprzez wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz wspólnej, z ościennymi gminami, budowy Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze.

Nie podjęto natomiast działań w zakresie realizacji celów i kierunków rozwoju Gminy dotyczących głównie istotnej poprawy gospodarki ściekowej, budowy sieci gazowej, powstania zakładu przetwórstwa rolno-spożywczego oraz łagodzenia skutków bezrobocia.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nieopracowanie dotychczas strategii rozwoju Gminy wynikało z braku jednoznacznego obowiązku. Dodał, że z uwagi na potrzebę opracowania takiego dokumentu, zlecił kierownikowi referatu gospodarki przestrzennej i inwestycji rozpoznanie aktualnych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, a zwłaszcza dotyczących usuwania azbestu i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz pozyskiwania odnawialnych źródeł energii, które będą stanowić podstawę do opracowania strategii rozwoju gminy, która powinna zostać przyjęta do realizacji do końca III kwartału 2015 roku.

(dowód: akta kontroli str. 56-57 i 84-85)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina nie posiadała strategii rozwoju lub innego dokumentu o podobnym charakterze, wyszczególniającego zadania zaplanowane do realizacji, ich zakres, terminy wykonania i założone efekty. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ograniczono się jedynie do określenia ogólnych celów i kierunków działania, bez wskazania zakresu i terminów wykonania ujętych w nim zadań oraz bez wyszczególnienia możliwych do uzyskania efektów. W konsekwencji nie dokonywano analiz skuteczności działań zmierzających do przeciwdziałania niekorzystnym uwarunkowaniom rozwoju Gminy.

6. Współpraca w realizacji zadań z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

W okresie objętym kontrolą Gmina współpracowała z Powiatem Zambrowskim i Samorządem Województwa Podlaskiego:

1. Współpraca z Powiatem Zambrowskim dotyczyła m.in. porozumienia z 28 listopada 2008 r. zawartego z Zarządem Powiatu Zambrowskiego na przekazanie Biblioteki Gminnej w Szumowie wykonywania zadań Biblioteki Powiatowej. Na wykonanie zadania Gmina otrzymywała 15.000 zł rocznie. Ponadto współpracowano przy realizacji: umowy (z 11 maja 2011 r.) na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Szumowie dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu, na co Gmina otrzymała 5.000 zł, umowy (z 27 września 2013 r.) na udzielenie przez Gminę 484.916 zł dofinansowania do budowy drogi powiatowej Głębocz Wielki – Rzaśnik (inwestycja kosztowała 969.832 zł) oraz umowy (z 30 czerwca 2014 r.) na udzielenie przez Gminę 30.000 zł dofinansowania na potrzeby Szpitala Powiatowego w Zambrowie.
2. Samorząd Województwa Podlaskiego dofinansował modernizację dróg dojazdowych do pól, kwotami wynoszącymi w 2012 roku i w 2014 roku kolejno 33.000 zł i 40.000 zł (wartości tych inwestycji, dotycząca odpowiednio 1.563 m i 1.375 m dróg, wyniosła 66.420 zł i 147.477 zł) oraz zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla jednostek OSP z terenu Gminy (1.500 zł w 2013 roku i 6.000 zł w 2014 roku).

Gmina, jako członek Zambrowskiego Związku Gmin, w latach 2010–2012 realizowała wspólną inwestycję pn. „Budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze, Gmina Zambrów”. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 19.754.429 zł, z tego: dotacja z Europejskiego Funduszu Spójności Unii Europejskiej – 13.754.080 zł, wkład Związku – 6.000.349 zł, w tym Gminy – 486.484 zł. Z kolei wspólnie z Gminami: Rutki, Kołaki Kościelne, Zawady i Zambrów zawarto porozumienie i przystąpiono do Lokalnej Grupy Działania pn. „Brama na Bagna”. Dzięki wspólnym działaniom ww. gmin, pozyskano 400.000 zł dofinansowania do renowacji zabytkowego kościoła w Szumowie oraz 1.000.000 zł dofinansowania m.in. działalności OSP, Biblioteki Gminnej i Gminnego Ośrodka Kultury w Szumowie. W 2014 roku Rada Gminy podjęła uchwałę o przystąpieniu do Lokalnej Grupy Działania „Kraina Bobra” funkcjonującej na terenie Powiatu Wysokomazowieckiego. Aktualnie opracowywana jest wspólna strategia rozwoju na nową perspektywę finansową Unii Europejskiej dla dziewięciu gmin i trzech miast Powiatu Wysokomazowieckiego i Powiatu Zambrowskiego. Przewidywana kwota dla Województwa Podlaskiego na 16 Lokalnych Grup Działania wyniesie około 97 mln EURO.

(dowód: akta kontroli str. 98-99)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina w celu wspólnej realizacji zadań publicznych podejmowała współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. W efekcie zwiększono zakres realizowanych zadań na rzecz lokalnej społeczności.

7. Zapewnienie na terenie gminy opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganiem bezdomności zwierząt

Opis stanu faktycznego

Gmina, w latach 2012–2014, realizowała obowiązki określone w art. 11 i art. 11 a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt³⁰.

W każdym roku, do 31 marca, Rada Gminy podejmowała uchwały w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy, spełniające wymogi art. 11a ustawy o ochronie zwierząt.

W uchwałach Rady Gminy wyznaczono miejsce schronienia bezdomnych zwierząt w schronisku we wsi Radysy (gmina Biała Piska), na podstawie umowy zlecenia zawieranej na początku każdego roku. Zgodnie z umowami, schronisko było zobowiązane do całodobowej gotowości do odłowu i transportu do schroniska bezdomnych zwierząt za 1.800 zł odpłatności za sztukę w 2014 roku i 1.600 zł w 2015 roku. W umowie na 2015 rok Gmina zastrzegła sobie prawo kontroli działalności schroniska. Przed zawarciem każdej umowy właściciel schroniska przedkładał ważną decyzję Burmistrza Białej Piskiej z 1 lipca 2008 r. zezwalającą na prowadzenie działalności gospodarczej pn. Schronisko dla Bezdomnych zwierząt w miejscowości Radysy i zezwolenie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pieszku z 20 lipca 2012 r. na transport psów i kotów, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie transportu zwierząt oraz umowę zawartą pomiędzy schroniskiem a lekarzem weterynarii na opiekę weterynaryjną zwierząt w schronisku. Urząd do zakończenia kontroli NIK nie wizytował schroniska i tym samym nie miał potwierdzonych informacji o warunkach przetrzymywania odłowionych psów z terenu Gminy i o ich dalszym losie oraz o działalności na rzecz adopcji zwierząt.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie wizytowano schroniska, ponieważ zleceniobiorca dobrze wywiązuje się z powierzonych mu obowiązków i do Urzędu nie docierały żadne informacje, które mogłyby wskazywać na złe traktowanie zwierząt. Nadmienił, że w bieżącym roku dokona lustracji schroniska w celu sprawdzenia prawidłowości wykonywania postanowień zawartych w umowie na 2015 rok.

Przedmiotowe uchwały rady Gminy zobowiązywały do:

- opieki nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmiania poprzez zakup karmy wydawanej społecznym opiekunom tych kotów,
- odławiania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy, realizowanego przez pracowników schroniska oraz ich sterylizacji w schronisku przez osoby uprawnione, z wyjątkiem zwierząt u których istnieją przeciwwskazania do wykonywania tych zabiegów,
- usypiania ślepych miotów zwierząt przez lekarza weterynarii,
- zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt przez schronisko lub przez zakłady lecznicze dla zwierząt,
- prowadzenia (przez schronisko i Wójta) działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, którzy są w stanie zapewnić im należyte warunki bytowania. Pomimo tego obowiązku, Urząd nie podejmował takich działań.

Wójt Gminy wyjaśnił, że w Urzędzie nie podejmowano działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, ponieważ mylnie sądzono, że tą kwestią zajmuje się schronisko. Jednocześnie nadmienił, że podejmie akcję promowania adopcji bezdomnych zwierząt polegającą na umieszczeniu na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej Urzędu ogłoszeń i informacji zachęcających mieszkańców do adopcji bezdomnych zwierząt.

W ramach realizacji ww. programów:

- z terenu Gminy odłowiono w latach 2012–2014 odpowiednio; 20, 56 i 56 bezdomnych psów (w trakcie odławiania uczestniczył pracownik Urzędu, który nadzorował wykonywane czynności); ponadto w 2011 roku, na podstawie uchwały Rady Gminy z 30 czerwca 2003 r. w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Szumowo oraz dalszym postępowaniu z nimi, odłowiono i odtransportowano do schroniska 17 psów oraz wysterylizowano dwa psy,

³⁰ Dz. u. z 2013 r., poz. 856 ze zm.

- wysterylizowano cztery psy w 2012 roku, dwa w 2013 roku i jednego w 2014 roku,
- dokonano kastracji dwóch psów w 2012 roku,
- jednemu psu poszkodowanemu w wypadku drogowym zapewniono opiekę weterynaryjną świadczoną przez miejscowego lekarza weterynarii, polegającą na opatrzeniu lekko rannego zwierzęcia, którego przekazano następnie do schroniska.

Na realizację omawianych zadań w latach 2011–2014 wydatkowano kolejno: 56.264 zł, 64.227 zł, 73.109 zł i 107.400 zł (w 2014 roku koszt odłowienia i umieszczenia w schronisku jednego psa wynosił 1.800 zł). (dowód: akta kontroli str. 86-97 i 127-128)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niepodjęciu przez Radę Gminy uchwały określającej wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy. Było to sprzeczne z wymogami art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W konsekwencji Wójt Gminy podpisał 10 stycznia 2014 r. i 16 stycznia 2015 r. z właścicielem schroniska umowy na wyłapywanie bezdomnych psów na terenie Gminy, mimo że nie posiadał on zezwolenia Wójta, ustalającego wymagania na prowadzenie takiej działalności, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy.

Wójt Gminy wyjaśnił, że brak zezwolenia wynikał z przeoczenia tego wymogu. Z tego powodu Radzie Gminy nie przedłożono projektu uchwały określającej wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o takie zezwolenie.

(dowód: akta kontroli str. 127-128)

Ocena częściowa

Gmina realizowała podstawowe obowiązki dotyczące opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Nieokreślenie przez Radę Gminy wymagań jakie powinien spełniać podmiot ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na wyłapywanie bezdomnych psów skutkowało zawarciem umów na wykonanie tego zadania z przedsiębiorcą, który nie posiadał stosownego zezwolenia Wójta Gminy.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o:

1. Zintensyfikowanie działań zmierzających do poprawy stanu technicznego dróg gminnych i stanu gospodarki ściekowej na terenie Gminy.
2. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe i przydomowych oczyszczalni ścieków, w celu kontroli sposobu i częstotliwości ich opróżniania, stosownie do wymogów art. 3 ust. 3 pkt 1-2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
3. Podjęcie inicjatywy w celu określenia przez Radę Gminy wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy, przewidzianej w art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
4. Zawieranie umów na wyłapywanie bezdomnych psów z podmiotami posiadającymi zezwolenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
5. Przedłożenie Radzie Gminy projektu gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, stosownie do obowiązku ustalonego w art. 10 ust. 2-3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Rozeznanie potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Gminy, w tym w zakresie opracowania i realizacji programów polityki zdrowotnej, o których w mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

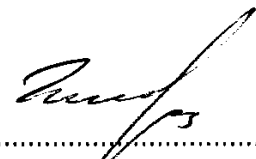
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

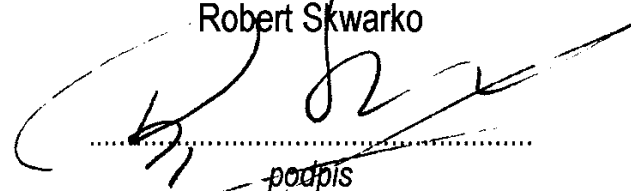
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 26 czerwca 2015 r.

Kontroler
główny specjalista kontroli państwowej
Janusz Zawirski

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

